

Asia: VN/22309/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnonantajan yleiset huomiot koko esityksestä

Oikeusministeriö on pyytänyt Poliisiammattikorkeakoulua lausumaan luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Poliisiammattikorkeakoulu kiittää mahdollisuudesta lausunnon antamiseen ja arvioi esitystä pyydetyllä tavalla kokonaisuutena sekä lisäksi erikseen pyydettyistä kohdista eli keskeisistä ehdotuksista, ehdotusten vaikutuksista ja ehdotusten perustuslain mukaisuudesta.

Poliisiammattikorkeakoulun mielestä luonnoksessa hallituksen esitykseksi kuvatut tavoitteet rikosprosessin sujuvoittamisesta ovat perusteltuja. Kuitenkin on huomioitava, että ehdotus tarkoittaa laajaa tuomiovallan siirtämistä tuomioistuimen ulkopuolelle. Tämä ilmenee ensinnäkin siinä, että poliisin oikeutta sakon antamiseen lisätään, mutta myös siinä, että poliisi voisi ratkaista vahingonkorvauksia koskevat kysymykset sakkomenettelyssä sakon antamisen yhteydessä. Näitä kysymyksiä on tarkasteltu esityksessä laajasti ja seikkaperäisesti.

Ehdotuksessa esitellyt asioiden käsittelyn nopeuttamiseen tähtäävät näkökulmat ovat perusteltuja. Esimerkiksi nuoria koskevien asioiden käsittelyn nopeuttaminen voisi olla yksi menettelytapa, jolla pystytään lisäämään nuorten lainvastaiseen menettelyyn puuttumisen vaikuttavuutta. Uudistus tarkoittaisi, että sakkomenettelyssä pystyttäisiin eittämättä reagoimaan nuoren lainvastaiseen menettelyyn nykyistä nopeammin.

Lain soveltamisalan laajentaminen: rikokset, joista säädetty ankarin rangaistus on kaksi vuotta vankeutta

Poliisiammattikorkeakoulun mielestä sakkomenettelyn soveltamisalan laajentamista rikoksiin, joista säädetty ankarin rangaistus on kaksi vuotta vankeutta voidaan pitää hyvänä ehdotuksena.

Henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten jättämiselle menettelyn ulkopuolelle on nähtävissä sekä puoltavia että sitä vastaan puhuvia seikkoja. Pahoinpitelyt soveltuisivat toisaalta sakkomenettelyn piiriin niiden pääsääntöisen selvyiden ja yksinkertaisuuden vuoksi sellaisissa tilanteissa, joissa tapahtumien osalta ei ole epäselvyyttä. Jos teko ei täytä näitä vaatimuksia, se ei sovellu sakkomenettelyssä käsiteltäväksi. Henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten käsittelemistä sakkomenettelyssä ei voida pitää perusteltuna esityksessä mainittujen syiden vuoksi. Lisäksi pahoinpitelytapauksista koskevien vahingonkorvausvaatimusten ratkaiseminen sakkomenettelyssä voisi olla haastavaa. Usein asianomistaja ja epäilty eivät ole yhtä mieltä korvauksen määrästä, vaikka korvauksen perusteena oleva pahoinpitely olisi sinällään selvä asia. Erimielisyys saattaisi johtaa siihen, että esimerkiksi arvioitava kivun ja säryn määrä johtaisi kaupankäyntiin osallisten kesken.

Esimerkiksi lähestymiskiellon rikkominen ym. sakkomenettelyyn esitetyistä sopivista rikosnimikkeistä nopeuttaisivat puuttumista epäillyn toimintaan, kun lähestymiskieltoon määrätty saisi muistutuksen lainvastaisesta menettelystä. Erityisesti lähisuhdeväkivalta-tapauksissa poliisin määräämä sakkorangaistus lähestymiskiellon rikkomisesta olisi nykyistä nopeampi ja tehokkaampi keino puuttua lähestymiskieltoa rikkovan toimintaan. Lähestymiskiellon rikkomisten lisääntyessä, tekojen toistuvuus tarkoittaisi asian viemistä tuomioistuinkäsittelyyn tavanomaisen esitutkinnan ja syyteharkinnan kautta.

Erityisesti luonnoksen kuvaus (s. 42) varkausepäilyä koskevan asian selkeyttämisestä olisi parannus nykyiseen järjestelmään. Kuvauksessa ei ole kuitenkaan huomioitu asian-omistajan vahingonkorvausvaatimuksen käsittelyä kentällä, vaan kuvaus koskee pelkästään sakon antamista ”yhdellä kosketuksella”. Näin siitä huolimatta, vaikka sivun lopussa asianomistajan todetaan saavan selvä ja yksinkertainen asia käsiteltyä nykyistä nopeammin.

Käytännössä esimerkiksi varkausepäilyn tai minkään muun asianomistajatahon sisältävän rikosepäilyn käsittely ei ole välttämättä mahdollista kentällä yhden kosketuksen peri-aatteella. Tämä johtuu siitä, ettei kentällä ole välttämättä saatavilla kaikkia sakon antamiseen liittyviä tietoja. Toisaalta asian siirtyminen kentältä tutkintaan ei estä sakkomenettelyn käyttämistä tutkinnassa, kun siellä on myöhemmin pystytty selvittämään asianomistajan vahingonkorvausvaatimukset ym. tarvittavat seikat.

Lain soveltamisalan laajentaminen: menettämisseuraamukset

Menettämisseuraamuksen ylärajan korottamista voidaan Poliisiammattikorkeakoulun mukaan pitää perusteltuna.

Menettämisseuraamuksista hyötyä pitäisi vaatia myös sakkomenettelyssä ja se pitäisi vahvistaa muun muassa siltä osin kuin asianomistaja ei ole vaatinut vahingonkorvausta. Asiaa koskevan

rikoslain (39/1889, RL) sääntelyn mukaan hyötyä ei tuomita menetetyksi siltä osin kuin se on palautettu tai tuomittu taikka tuomitaan suoritettavaksi loukatulle vahingonkorvauksena tai edunpalautuksena. Jos korvaus- tai edunpalautusvaatimusta ei ole esitetty tai se on vielä ratkaisematta silloin, kun menettämiskaatimuksesta annetaan ratkaisu, menettämiskaatimus on tuomittava. (RL 10:2.6.)

Näin ei hyödyn osalta kuitenkaan tällä hetkellä välttämättä kovinkaan usein toimia, joten vahingonkorvausten käsittelyn mahdollistaminen sakkomenettelyssä parantaisi tältäkin osin asianomistajan asemaa. Sääntelyssä tai vähintään lain esitöissä tulisi kuitenkin huomioida, ettei arvonlisäveroa voi jättää sakkomenettelyssä huomiotta, vaan se tulisi vaatia valtiolle hyötynä niissä tilanteissa, kun asianomistajana on arvonlisäverovelvollinen taho.

Esitutkintaviranomaisen ja syyttäjän ratkaisuvallta

Ehdotus on esitutkintaviranomaisen ja syyttäjän ratkaisuvallan osalta perusteltu. Poliisi pystyy ratkaisemaan selviä ja yksinkertaisia asioita huomattavasti nykyistä enemmän, vaikkakaan välttämättä luonnoksessa tarkoitettuun yhdellä kosketuksella asian ratkaiseminen ei välttämättä ole mahdollista.

Alaikäinen epäilty sakkomenettelyssä

Lapsen edun toteutuminen myös sakkomenettelyssä tulee Poliisiammattikorkeakoulun näkemyksen mukaan varmistaa. Silloin alaikäisen oikeus perustuslain 21 §:n tarkoitettuun viivätyksettömään käsittelyyn pitäisi taata. Tämä toteutuu soveltamisalan laajentamisella, koska nykyistä useammat asiat pystyttäisiin ratkaisemaan sakkomenettelyssä. Tämä parantaa alaikäisen oikeutta asian nopeampaan käsittelyyn. Kun asian käsittely nopeutuu, nuori saa huomautuksen tekemästään lainvastaisesta menettelystä nopeammin kuin nykyään. Sakkomenettelyn soveltamisalan laajennuksen ulottaminen koskemaan myös alaikäisiä näyttäisi siis olevan perusteltua.

Lapsen ollessa epäiltynä asian tutkintaa koskeva kiireellisyysvelvoite olisi mahdollista toteuttaa nykyistä paremmin. Rikosoikeudellisen vastuunalaisten eli 15 vuotta täyttäneiden nuorten asioiden tutkinnoissa (Ankkuri, Nuorisotatit tai jokin muu menettely) huoltajat ovat välttämättä nykyään läsnä esitutkinnassa niissä asioissa, joita ei käsitellä sakkomenettelyssä. Silloin sakkomenettelyn käyttöalan laajentaminen nopeuttaisi asioiden käsittelyä yksinkertaisissa ja selvissä asioissa. Nuoren toimintaan puuttuminen nopeasti tarkoittaisi nykyistä vaikuttavampaa menettelyä.

Perusteltuna voidaan pitää, että alle 18-vuotiaita koskevat tapaukset käsiteltäisiin sakkomenettelyssä samoja rikosepäilyn rangaistavuutta koskevia periaatteita noudattaen kuin 18 vuotta täyttäneiden henkilöiden. Kuitenkin menettelyssä tulee varmistaa se, että alle 18-vuotiaan oikeudet toteutuvat lapsidirektiivin edellyttämällä tavalla. Tämän hetken oikeustilaa ei voida luonnoksessa (s. 54) todetulla tavalla pitää alaikäisen oikeusturvan kannalta tyydyttävänä, kun alaikäisen laillinen edustaja tai sosiaaliviranomainen ei saa tietoa rikosasiasta kuin vasta jälkeenpäin. Tästä syystä ehdotusta alaikäisten epäiltyjen huoltajien ja sosiaaliviranomaisen edustajan osallistumista menettelyyn voidaan pitää kannatettavana.

Toisin kuin luonnoksessa todetaan (s. 57), esitutkintalain sääntelyä sosiaaliviranomaiselle ilmoittamisesta (ETL 7:16) tulisi tarkentaa. Sosiaaliviranomaisen pitäisi nuorten hyvin-voinnin asiantuntijoina saada itse arvioida, aiheuttaako lapsen tilanne tai hyvinvointi huolta. Poliisilla tai muilla tahoilla ei ole koulutuksen tai osaamisen kannalta mitään mahdollisuutta arvioida lapsen tilannetta lapsen oikeuksien toteutumiseksi. Siksi niin poliisille kuin monille muille tahoille on asetettu lastensuojelulain (417/2007, LSL) mukainen ilmoitus-velvollisuus huolta aiheuttavasta lapsesta, että sosiaalihuollolla olisi mahdollisuus puuttua lapsen tilanteeseen (LSL 25 §).

Poliisilla ei yksittäisen sakkoasian yhteydessä voi mitenkään olla riittävästi tietoa lapsen tilanteesta sitä sosiaalihuollon näkökulmasta arvioitaessa. Sakkoasia voi näyttäytyä poliisille ensimmäisenä ja yksittäisenä sakkoasiana, mutta sosiaalihuollossa voi jo olla vireillä tukitoimia, joiden yhteydessä tiedon saamisella nuorelle annetusta sakkorangaistuksesta voisi olla merkitystä. Jos sakkomenettelyä ei määritetä esitutkintalain 7 luvun 16 §:n säännöksen ilmoittamisvelvollisuuden piiriin, sosiaaliviranomaisen edellyttämä mahdollisimman varhainen puuttuminen ei voi toteutua nuoren oikeusturvan edellyttämällä tavalla.

Sosiaaliviranomaiselle ilmoittaminen on siitäkin näkökulmasta perusteltua, että asian ratkaiseminen kentällä saman tien ei huoltajien kuulemisvelvoitteen myötä olisi enää mahdollista siten kuin nykyään. Kun asia käsitellään joka tapauksessa poliisilaitoksella, tilaisuuden varaaminen sosiaaliviranomaiselle saapua paikalle olisi välttämätöntä, eikä menettely olisi poliisin näkökulmasta kovinkaan vaikea. Päinvastoin jos menettelynä olisi tilaisuuden varaaminen sosiaaliviranomaiselle kaikissa tilanteissa, resursseja ei käytettäisi sen pohdintaan, ilmoitetaanko asiasta vai ei. Lapsen oikeuksien näkökulmasta näin pystyttäisiin varmistamaan, että lapsella on mahdollisuus sosiaalihuollon tukitoimiin niitä tarvitessaan. Kaikkein tärkeintä kuitenkin olisi, että ratkaisun tukitoimien tarpeellisuudesta tekee se viranomaisen, jolle ratkaisulta lain mukaan kuuluu. Varsinkaan lainsäädännöllisten ratkaisujen ei pitäisi mahdollistaa tällaisen ratkaisun tekemistä taholle eli tässä tapauksessa poliisille, jolle asian ratkaiseminen ei muutoin kuulu.

Selvityksessä alle 15-vuotiaaseen lapseen kohdistettavista toimenpiteistä rikollisen teon johdosta – Erityisesti lapsen suojelun toteuttamisen näkökulmasta ilmeni erilaisia tilanteita, jolloin lapsen tilanne ratkaistaan sosiaalihuollon / lastensuojelun ulkopuolella, eikä sosiaalihuollolle / lastensuojelulle anneta tietoa ja siten mahdollisuutta asian ratkaisemiseen. Toisen viranomaisen ratkaisultaan kuuluvan asian ratkaisemisesta on kysymys esimerkiksi silloin, jos lastensuojeluilmoitus jätetään tekemättä tai sosiaaliviranomaiselle ei ilmoiteta alle 18-vuotiaan epäillyn asiasta. Näitä tilanteita on esitelty alle 15-vuotiaan osalta tarkemmin mainituissa selvityksessä. (Oikeusministeriön julkaisuja, Selvityksiä ja ohjeita 2025:30.)

Poliisiammattikorkeakoulun näkemyksen mukaan perusteltuna ei voida pitää ehdotuksessa olevaa rajausta, ettei sakkomenettelyn tilanteista olisi velvollisuutta ilmoittaa sosiaaliviranomaiselle

esitutkintalain (ETL 7:16) perusteella. Kuten edellä mainitussa selvityksessä on ilmennyt, puuttuminen rikoskäyttäytyvien alaikäisten toimintaan sosiaalihuollon / lastensuojelun keinoin mahdollisimman varhain olisi välttämätöntä. Siksi ehdotuksen esi-tutkintaa koskevassa säännöksen (SML 7 §) ensimmäisessä momentissa ei tulisi olla rajausta esitutkintalain 7 luvun 16 §:n osalta. Poliisilla oleva velvollisuus lastensuojeluilmoituksen tekemiseen ei ole riittävä menettely. Lisäksi harkinnan arvoista olisi, että mainitusta säännöksestä (ETL 7:16) poistettaisiin velvollisuuden poistava muotoilu, ”jollei tämä ole selvästi tarpeetonta”. Poliisin on jo mainituista syistä lähes mahdotonta arvioida tai tietää, milloin ilmoitusta ei tarvitse tehdä. Siksi selkeämpää olisi, että ilmoitus tehtäisiin kaikissa tapauksissa.

Asianosaisten suostumukset ja suostumuksen peruuttaminen

Asianosaisten suostumuksia ja niiden peruuttamista koskevat muutosehdotukset vaikuttavat Poliisiammattikorkeakoulun mukaan perustelluilta.

Lain soveltamisalan laajentaminen: yksityisoikeudellisen vaatimuksen käsittely

Perusteltuna voidaan pitää ehdotusta, että asianomistajan yksityisoikeudellinen vaatimus voitaisiin käsitellä sakkomenettelyssä. Tällä hetkellä asianomistajan yksityisoikeudellinen vaatimus jää yleensä käsittelemättä sakkomenettelyssä käsiteltävissä tapauksissa. Asianomistaja ei saa täytäntöönpanokelpoista ratkaisua ilman erillistä oikeudenkäyntiä. Sellaisen nostamisesta aiheutuu asianomistajalle kuitenkin kustannuksia, joista hän vastaa ja jotka hän voi saada perittyä takaisin maksuvelvolliselta.

Usein asianomistajan kokema oikeudenloukkaus on esimerkiksi näpistyksen osalta euromääräisesti pienehkö. Silloin asianomistajan näkökulmasta ei ole välttämättä järkevää lähteä vaatimaan korvauksia erillisessä riita-asian oikeudenkäynnissä. Jo pelkästään asian käsittelyn oikeudenkäyntimaksu voi olla suurempi kuin näpistyksen kohteena oleva omaisuuden arvo on. Tällöin voidaan perustellusti kysyä, onko asianomistajalla tosiasiallinen oikeus lainkäyttöön (access to justice), vaikka hänellä on periaatteellinen mahdollisuus saada asiansa tuomioistuimen käsiteltäväksi (access to court). Tästä näkökulmasta muutosehdotuksen myötä asianomistajan mahdollisuus päästä tosiasiallisesti oikeuksiinsa paranee.

Asianomistajan vahingonkorvausvaatimuksen käsitteleminen sakkomenettelyssä on lähtökohtaisesti selkeää silloin, kun vaatimus on yksilöitävissä asiakirjaselvityksen perusteella. Korvausvaatimuksen enimmäismäärän määrittäminen 5.000 euroon on myös asianomistajan näkökulmasta perusteltu.

Perusteltuna sen sijaan ei voida pitää sitä, ettei yksityisoikeudellista vaatimusta voisi käsitellä sakkomenettelyssä, jos vaatimus kohdistuu yhteisvastuullisesti useampaan henkilöön. Tilanne yhteisvastuullisuudesta on kuitenkin esimerkiksi anastusrikoksissa tyypillinen, joten yhteisvastuullisuuden asettaminen esimerkiksi varkausrikoksesta useammalle epäillylle määrättyyn sakkoon pitäisi olla välttämättä mahdollista. Säännöksen muotoilu olisi tarpeen esimerkiksi näin: Yksityisoikeudellinen vaatimus voidaan käsitellä tässä laissa tarkoitettussa menettelyssä myös silloin, jos vaatimus kohdistuu yhteisvastuullisesti useampaan henkilöön. Silloin menettelyssä annettuun

ratkaisuun tulee merkitä tarkasti, keihin tahoihin yhteisvastuullinen vaatimus kohdistuu. Menettely olisi samanlainen kuin miten toimitaan yhteisvastuullisesti määrättävän menettämisseuraamuksen osalta. Sellainen on kuitenkin tällä hetkellä mahdollinen ja lain mukainen menettely, kuten rikoslain sääntelystä ilmenee. Jos samaa hyötyä koskevaan menettämisseuraamukseen tuomitaan rikoslain 10 luvun 2 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitetut, nämä vastaavat siitä yhteis-vastuullisesti (RL 10:2.5).

Esimerkiksi varkausrikosta koskevissa tapauksissa tulisi vähintään lain esitöissä tuoda esille, että arvonlisäverollinen asianomistaja voi saada sakkomenettelyssä itselleen korvauksena vain tuotteen kauppahinnan ilman arvonlisäveroa, kuten edellä menettämisseuraamusten yhteydessä on todettu. Näissä tilanteissa arvonlisäveron määrä tulisi tuomita hyötynä valtiolle. Jos useammalle henkilölle määrätään sakko saman varkausrikoksen perusteella heidän toimiessa yksituumaisesti anastuksen toteuttamisessa, myös arvonlisäveroa koskeva hyötyvaatimus on yhteisvastuullinen. Myös tästä syystä vahingon-korvausta koskevan suoritusvelvollisuuden tulisi olla yhteisvastuullinen.

Ulosottokaaren sääntelyn täydentämistä vahingonkorvausten osalta ulosottoperusteiden luetteloon voidaan pitää hyvänä. Tämän lisäksi asianomistajan tilanne huomioon ottaen olisi perusteltua, että ratkaisun lainvoimaistumisen jälkeen päätös siirtyisi suoraan ulosottoon ilman, että asianomistajan pitäisi hakea erikseen saatavan ulosottoa. Tätä voidaan pitää asianomistajan oikeuksien toteutumisen näkökulmasta perusteltuna.

Lain soveltamisalan laajentaminen: päihdetutkimuskustannukset

Yksinkertaisten ja selvien päihtymykseen liittyvien rikosten etenemistä tuomioistuinkäsittelyyn ei voida Poliisiammattikorkeakoulun mukaan pitää perusteltuna, eikä ainakaan asian tutkimisesta aiheutuneiden päihdetutkimuskustannusten määrittämiseksi. Kulujen peruste ja määrä ovat selkeitä, joten niiden määrittäminen sakkomenettelyssä ja jo poliisin toimesta on tarkoituksenmukaista.

Esitutkintaan ehdotetut muutokset

Tällä hetkellä esitutkinnan muotoja on käytännössä kolme erilaista eli luonnoksessa hallituksen esitykseksi mainittu 1) perusmuotoinen esitutkinta (varsinainen / tavanomainen esitutkinta) esitutkintalain mukaisesti, 2) suppea esitutkinta (ETL 11:2) ja 3) sakkomenettelylain mukainen esitutkinta (SML 7 §). Käytännössä esitutkintalain mukainen esitutkinta eroaa tällä hetkellä varsinaisesta esitutkinnasta oikeuksien ja velvollisuuksien osalta vain siltä osin, ettei esitutkintayhteistyötä koskevaa ilmoitusvelvollisuutta (ETL 5:1) syyttäjälle ole, eikä kuulustelutodistajan käyttäminen esitutkinnassa (ETL 7:11) ole tarpeen. Vaikka kuulustelutodistajaa koskevan säännöksen soveltamista ei ole rajattu täysi-ikäisiin kuulusteltaviin, sellainen raja on kuitenkin välttämätön ottaen huomioon lapsidirektiivin sisältö, kuten asiaa on seuraavassa kuvatulla tavalla oikeuskirjallisuudessa arvioitu.

Jos kuulusteltavana on alle 18-vuotias epäilty, häntä ei saa kuulustella pääsääntöisesti ilman kuulustelutodistajaa. Kuitenkaan kuulustelutodistajaa ei tarvita, jos kuulustelussa on läsnä hänen avustajansa tai laillinen edustajansa taikka sosiaaliviranomaisen edustaja, taikka epäillylle muu läheinen aikuinen. (ETL 7:11, 736/2015.) Kuulustelutodistaja on siis välttämätön alle 18-vuotiaan

kuulustelussa, mikäli kukaan säännöksessä mainituista tahoista tai epäillylle läheinen henkilö ei ole kuulustelussa läsnä. Lapsidirektiivissä (2016/800/EU) käytetään tästä läheisestä henkilöstä nimitystä vanhempainvastuunkanta-ja, joka onkin kuvaava käsite huolehtimaan lapsen oikeuksista lapsiystävällisen oikeudenkäytön suuntaviivojen osoittamisessa. Eurooppaoikeuden etusijaperiaate ja sen tulkintavaikutus tämän sääntelyn ehdottomuudesta, edellyttävät huomioimaan lapsen oikeudet kaikissa lasta koskevissa menettelyissä Lapsidirektiivin (2016/800/EU) mukaisesti. Saman suuntaisesti velvoittaa lapsen oikeuksien yleissopimus, LOS 3(1) ja 40(2 b iii) sekä perustuslaissa määritellyt julkisen vallan velvoite turvata perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen (PL 22 §) sekä oikeus yleisesti yhdenvertaiseen ja erityisesti lapsen tasavertaiseen kohteluun (PL 6 §). Näistä syistä kuulustelutodistajan käyttöä koskeva rajausta voi koskea vain täysi-ikäistä kuulusteltavaa. (Rantaeskola, Satu. Rikos ja rikosprosessi, Warelia 2022, toinen täydennetty painos.)

Edelleen Poliisiammattikorkeakoulu haluaa korostaa, ettei avustajan käyttäminen estä asian ratkaisemista sakkomenettelyssä, jos menettelyn käytön edellytykset ovat käsillä, kuten luonnoksessa hallituksen esitykseksi (s. 36) on korostettu. Vaikka asia siirrettäisiin kentältä tutkintaan, esimerkiksi avustajan käytön turvaamiseksi sakotettavan tätä halutessa, sakkomenettely on edelleen käytettävissä. Jotta asiasta ei olisi epäselvyyttä, olisi välttämätöntä, että asia ilmaistaisiin sääntelyssä selkeästi. Avustajan käyttämisestä koskeva oikeus on esitutinnan peruslähtökohtia ja sen käyttämisellä epäilty pystyy varmistumaan oikeuksiensa toteutumisesta. Sääntelyssä tulisi olla ilmaistuna, ettei avustajan käyttäminen estä asian ratkaisemista sakkomenettelyn mukaisella seuraamuksella. Jos sellaista sääntelyä ei ole, epäilty voi pyrkiä yksinkertaisilla vaatimuksillaan siirtämään asian käsittelyn pois sakkomenettelyn piiristä, jolloin menettelyn hyödyt menetetään. Avustajan käyttämisestä koskeva oikeus on lähtökohta, eikä sen käyttämisen pitäisi vaikuttaa menettelyyn, jota asiassa käytetään. Asia voi siis olla yksinkertainen ja selvä sekä siten ratkaistavissa sakkomenettelyssä. Silloin avustajan käyttäminen yleensä vain varmistaa asian lopputulosta ja menettelyn oikeellisuutta.

Muutoksenhakusääntelyyn ehdotetut muutokset

Asianomistajan muutoksenhakumahdollisuuden laajentamista voidaan pitää perusteltuna ehdotuksena.

Rantaeskola Satu
Poliisiammattikorkeakoulu - Rehtori Marko Laitinen, valmistelijana
yliopettaja Satu Rantaeskola